

09.04.2018

Asia/10

§ 199

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi kevyen liikenteen siltayhteydestä Vartiosaaren sekä valtuutettu Jarmo Niemisen toivomusponsi Vartiosaaren rantautumisolosuhteiden parantamisesta

HEL 2017-005418 T 00 00 03

HEL 2017-005417 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.4.2017 hyväksymien toivomusponsien (Tuomas Rantanen ja Jarmo Nieminen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimitti selvityksen ponsien ehdottajille sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponsien ehdottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 19.4.2017 kunnan asukkaan aloitetta Vartiosaaren asuntotuotantohankkeen estämisestä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavat toivomusponnet:

Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, kuinka Vartiosaaren voidaan mahdollisimman pian saada virkistystä palveleva kevyen liikenteen siltayhteys. (Tuomas Rantanen)

Selvitetään mahdollisuudet parantaa Vartiosaaren rantautumisolosuhteita. (Jarmo Nieminen)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

[Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vartiosaaren osayleiskaavan 26.10.2016 \(273 §\)](#), jolloin kaupunginvaltuusto päätti, että Vartiosaaresta rakennetaan 5 000 - 7 000 asukkaan tiivis merellinen saaristokaupunginosa, johon tulee asumisen lisäksi virkistyspalveluja kaikille helsinkiläisille. Pääosa uudisrakentamisesta sijoittuu Vartiosaaren keskiosiin maastoa myötäileväksi kukkulakaupungiksi, ja kaupungin omistamat rannat avataan kaupunkilaisten virkistyskäyttöön. Rantavyöhykkeen kulttuurihistoriallisesti arvokasta huvila-alueita täydennetään maltillisesti pienimuotoisella rakentamisella asuin- ja palvelukäyttöön.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen, joka kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen 5.2.2018. Kaupunki on 7.3.2018 hakenut valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

[Kaupunginvaltuusto päätti 29.11.2017 \(407 §\)](#) Helsingin kaupungin vuoden 2018 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelman 2018 - 2020 käsittelyn yhteydessä, että Vartiosaaren asemakaavoituksen suunnittelu keskeytetään tämän valtuustokauden ajaksi ja vapautuvat resurssit kohdistetaan erityisesti täydennysrakentamisen kaavoitushankkeisiin.

Rantautuminen

Vartiosaari on nykyisellään pääosin kallioista metsää. Helsingin kaupunki omistaa 90 % saaren maa-alasta. Rannat ovat saaren yksityisten maanomistajien tai kaupungilta huvilan vuokranneiden käytössä. Vartiosaarta palvelee toukokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin kaksi kertaa päivässä kulkeva venereittiliikenne. Koska yleisiä rantautumislaitureita ei ole, satunnaisen veneilijän on lähes mahdotonta rantautua laillisesti Vartiosaareen huolimatta saarta kiertävistä tärkeistä veneilyväylistä. Suuri osa Vartiosaaren käyttäjistä liikkuu saareen yksityisveneillä mm. Reposalmen ja Ramsinsalmen yli sekä Tammisalosta, ja rantautuu oman tai vuokraamansa huvilan rantaan. Vartiosaareissa on yksi vuorovenelaituri Reposalmen puolella. Laiturilla on muutama paikka veneille – esimerkiksi saaren palstaviljelijöiden käyttöön. Syksyllä 2017 Reposalmessa suoritettiin mittaus- ja pohjatutkimustöitä saaren virkistyskäyttöä palvelevien laitureiden kunnostamista varten. Tutkimustulosten mukaan Reposalmen rannoilla on noin 0–10 metriä liejua ja savea ennen vaihtelevaa moreenikerrosta.

Sillat

Vartiosaaren osayleiskaavassa on tutkittu Reposalmen ja Ramsinsalmen ylittäviä siltoja. Reposalmen sillan alikulkukorkeus on noin viisi metriä, jotta moottoriveneet ja vesibussit mahtuvat sen ali. Ramsinsalmen sillan alikulkukorkeus on yli 20 metriä sekä korkeiden veneiden pääsyn varmistamiseksi että salmen rantojen korkeudesta ja jyrkkyydestä johtuen. Vartiosaaren osayleiskaavaluonnoksen toteuttamisen rakentamiskustannuksissa arvioitiin siltojen kustannuksiksi 44 miljoonaa euroa (hintataso 03/2015, alv 0 %). Siltojen suunnittelua ja veneväyliin tarvittavien muutosten tarkastelua on tarkoitus jatkaa asemakaavavaiheessa.

Virkistystä palveleva kevyen liikenteen siltayhteys sopii Reposalmen ylitykseen, mutta sen tulee ottaa huomioon viiden metrin alikulkukorkeus veneväylistä johtuen. Salmi on noin 130 m leveä. Uunisaaren ponttonisillan kaltaista siltaa pitkin saareen pääsisi veneilykauden ulkopuolella noin lokakuusta huhtikuuhun. Putkikellukkeinen ja puurunkoinen ponttonisilta ilman avausmekanismia maksaisi n. 100 000 euroa, minkä päälle tulevat vuosittaiset kuljetus-, ankkurointi- ja huoltokulut. Koska Reposalmessa kulkee veneväylä, silta vaatii luvan liikenneviraston meriväyläyksiköltä. Houkuttelevin aika Vartiosaaren virkistyskäytölle on kuitenkin kesäaika, mitä ponttonisilta ilman avausmekanismia ei palvelisi. Liikennevirastolla on vuokrattavana ponttonisiltakalustoa, mutta nykyisellä kalustolla niihin ei ole mahdollista saada itsepalveluna toimivaa avattavaa osuutta veneille, vaan avattavuus vaatii miehityksen. Myös sillan nostomekanismi vaatisi kiinteän tuennan, jonka tulisi olla erittäin järeä. Etävalvonta taas vaatisi sekä uuden kaluston hankkimista ja rakentamista että uuden tekniikan soveltamista.

Vartiosaaren osayleiskaavan mukaisen raitiotie-, auto-, kävely- ja pyöräily sillan tulisi olla käytettävissä, kun Vartiosaaren rakentaminen alkaa. Yhtenä vaihtoehtona olisi, että Reposalmen yli rakennetaan silta, joka on mitoitettu tulevaan tarkoitukseen, ja sitä voisi ennen saaren rakentamista käyttää virkistyssiltana. Saaren rakentamisen alkuvaiheen maansiirtotöitä palvelemaan voisi tehdä väliaikaisen ns. varasillan viiden metrin alikulkukorkeudella "Universal"-varasiltakalustolla. Tämä helpottaisi Vartiosaaren rakentamisen alun aikataulutusta huomattavasti, kun tulevan raitiovaunusillan ei tarvitsisi olla täysin valmis ennen asuinalueen esirakentamisen aloittamista. 130 metriä pitkä ja hyötyleveydeltään 4,2 metrin väliaikainen (vuokrattava) kevyen liikenteen silta maksaisi noin 1 miljoonaa euroa viideltä vuodelta ja siitä eteenpäin arviolta 140 000 euroa per vuosi.

Lossit

Turussa on ollut käsikäyttöinen vinssilossi Kuralan ja Halisten kaupunginosien rajalla. Se oli kuusi metriä pitkä ja kyytiin mahtui 12 ihmistä. Myös polkupyörien kuljetus oli sallittu. 40 metrin matka kesti vinssata hiukan alle 10 minuuttia. Vinssilossi oli käytössä kesäkaudella. Lossi ja sen rantalaiturit maksoivat yhteensä 230 106 euroa (v. 2005). Kuralan vinssilossi poistettiin käytöstä vuonna 2011 jatkuvan ilkvallan ja toimintahäiriöiden vuoksi. Vinssilossin vaijerit kiristyvät käytössä noin puolen metrin syvyyteen veden alla, mikä estäisi veneilyn silloin, kun lossi on käytössä ja aiheuttaisi turvallisuusriskin, jos veneilijä ei huomaa lossin olevan liikkeellä. Perinteinen kapulalossi ei myöskään toimisi Reposalmessa, sillä vaijeri kulkee ilmassa estäen veneilyn. Vartiosaaren tapauksessa vinssilossin haasteena olisivat aktiivisen venevöylän ja siihen liittyvien teknisten haasteiden lisäksi hitaus: 130 metriä leveän Reposalmen yli vinssaaminen kestäisi lähes puoli tuntia.

Ilman miehitystä toimiva minilossi ei ole Suomen lainsäädännön eikä kansainvälisen merenkulun mukaan sallittu. Aluksella tulee olla kapteeni – jollei aluksessa, niin vähintään maissa. Etäohjattavuus ei kuitenkaan laske kustannuksia miehitettyyn lossiin verrattuna.

Lopuksi

Vartiosaari on osa Itä-Helsingin kulttuuripuistoa. Vartiosaaren osayleiskaavassa on silta Laajasalosta Reposalmen yli ja Vuosaaresta Ramsinsalmen yli. Sillat ovat korvaamaton yhteys kulttuuripuistolle, sillä ne mahdollistavat Vartiokylänlahden kiertävän reitin. Osayleiskaavassa saareen tulee myös useita pienimuotoisempia venepaikkoja: mm. vierailulaitureita, soutuvenevalkama ja rantautumispaikkoja kanooteille. Vartiosaaren rantojen avaaminen yleiseen käyttöön ja virkistysalueiden rakentaminen lisää myös uimapaikkoja ja saunomismahdollisuuksia.

Vartiosaaren pääsyn parantaminen on sekä Vartiosaaren osayleiskaavan että Helsingin strategian mukainen. Rantautumisolosuhteiden parantamista on mahdollista tutkia kaupungin omistamille rannoille osayleiskaavassa tutkituille ja sen mahdollistamille paikoille. Sitä tutkittaessa tulee kuitenkin ensin olla selvillä ranta-alueen ja sen rakennusten käyttö, ja sopia esimerkiksi kaupungin kiinteistöjen vuokrausten yhteydessä, että rantaan tulee yleinen rantautumispaikka.

Sillan ja rantautumismahdollisuuksien rakentaminen ei meneillään olevan oikeusprosessin ja valtuuston kaavoituksen keskeytyspäätöksen vuoksi ole perusteltua. Saaren virkistyskäyttöä tulisi lisätä vähä vähältä siten, että kaupunki järjestää lähivuosina tuetun vesibussiliikenteen ja saaren virkistyskäytön perustarpeet. Kustannuksia kertyisi arviolta noin 1–1,2 miljoonaa euroa. Samalla, kun Vartiosaaren laajempi virkistyskäyttö käynnistyisi, voitaisiin tarkemmin tutkia ponttoni- tai väliaikaisen

sillan rakentamismahdollisuuksia sekä rantautumista. Riippumatta siltaratkaisusta, sen vaikutukset nykytilanteeseen sekä sopiminen mahdollisen myöhemmän asuntorakentamisen yhteyteen vaatii tarkempaa tutkimista ja investointeja mm. siltasuunnitteluun ja selvityksiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponsien ehdottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2017 § 274

HEL 2017-005418 T 00 00 03

hankenumero 5264_154

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Vartiosaaren osayleiskaavan kokouksessaan 26.10.2016. Kaupunginvaltuusto päätti, että Vartiosaaressa rakennetaan 5 000 - 7 000 asukkaan tiivis merellinen saaristokaupunginosa, johon tulee asumisen lisäksi virkistyspalveluja kaikille helsinkiläisille. Pääosa uudisrakentamisesta sijoittuu Vartiosaaren keskiosiin maastoa myötäileväksi kukkulakaupungiksi, ja kaupungin omistamat rannat avataan kaupunkilaisten virkistyskäyttöön, jolloin uuden rantareitin varteen syntyy merellinen virkistysalue. Rantavyöhykkeen kulttuurihistoriallisesti arvokasta huvila-aluetta täydennetään maltillisesti pienimuotoisella rakentamisella asuin- ja palvelukäyttöön.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginhallitus antoi toukokuussa 2017 lausunnon Helsingin hallinto-oikeudelle Vartiosaaren osayleiskaavasta tehtyjen valitusten johdosta. Valitukset ovat nyt oikeuskäsittelyssä.

Kaupunginvaltuusto päätti 29.11.2017 Helsingin kaupungin vuoden 2018 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelman 2018 - 2020 käsitteilyn yhteydessä, että Vartiosaaren asemakaavoituksen suunnittelu keskeytetään tämän valtuustokauden ajaksi ja vapautuvat resurssit kohdistetaan erityisesti täydennysrakentamisen kaavoitushankkeisiin.

Vartiosaari on nykyisellään pääosin kallioista metsää. Helsingin kaupunki omistaa 90 % saaren maa-alasta. Saaren asukkaiden ja mökkiläisten kulkemisesta on syntynyt noin 7,5 kilometrin mittainen polusto, joka kulkee pääasiassa sisämaassa, sillä rannat ovat saaren yksityisten maanomistajien tai kaupungilta huvilan pihapiireineen vuokranneiden käytössä. Vartiosaarta palvelee toukokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin kaksi kertaa kumpaankin suuntaan kulkevan venereittiliikenne. Koska yleisiä rantautumislaitureita ei ole, satunnaisen veneilijän on lähes mahdotonta rantautua laillisesti Vartiosaareen huolimatta saarta kiertävistä tärkeistä veneilyväylistä. Suuri osa Vartiosaaren käyttäjistä liikkuu saareen yksityisveneillä mm. Reposalmen ja Ramsinsalmen yli sekä Tammisalosta ja rantautuu omaan tai vuokraamansa huvilan rantaan. Vartiosaarella on yksi vuorovenelaituri Reposalmen puolella. Laiturilla on muutama paikka veneille – esimerkiksi saaren palstaviljelijöiden käyttöön. Syksyllä 2017 Reposalmessa suoritetaan mittaus- ja pohjatutkimustöitä saaren virkistyskäyttöä palvelevien laitureiden kunnostamista varten.

Vartiosaaren osayleiskaavan yksi tärkeä tavoite on, että saari tarjoaa monipuolista merellistä virkistystä kaikille kaupunkilaisille. Osayleiskaavassa saareen tulee useita pienimuotoisempia venepaikkoja mm. vierailulaitureita, soutuvenevalkama ja rantautumispaikkoja kanooteille. Vartiosaaren rantojen avaaminen yleiseen käyttöön ja virkistysalueiden rakentaminen lisää myös mm. uimapaikkoja ja saunomismahdollisuuksia.

Vartiosaaren rantautumisolosuhteiden parantaminen on sekä Vartiosaaren osayleiskaavan että Helsingin strategian mukainen. Rantautumisolosuhteiden parantamista on mahdollista tutkia kaupungin omistamille rannoille osayleiskaavassa tutkituille ja sen mahdollistamille paikoille. Sitä tutkittaessa tulee kuitenkin ensin olla selvillä ranta-alueen ja siinä olevien rakennusten käyttö, ja sopia esimerkiksi kaupungin kiinteistön vuokrauksen yhteydessä, että rantaan tulee yleinen rantautumispaikka.

09.04.2018

Jos saareen osoitetaan rantautumista ja virkistyskäyttöä lisätään, tulee saarella myös olla palveluita ja niiden ylläpitoa vierailijoille ja retkeilijöille, kuten WC:itä ja roska-astioita, sekä kulku- ja rantautumisopastusta, jotta on selkeästi tiedossa, missä voi kulkea ja mihin voi rantautua. Nämä toimenpiteet ja tarpeet sekä rantojen ja rantautumisolosuhteiden kehittäminen vaatii suunnittelua ja etenkin investointeja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Maria Isotupa, arkkitehti, puhelin: 310 37303
maria.isotupa(a)hel.fi